

Частина III

ТЕХНОЛОГІЗАЦІЯ ПЕДАГОГІЧНОГО ПРОЦЕСУ

УДК 378: [378:373.2.091]:001.895

Л. В. Козак

ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ВИКЛАДАЧІВ ДОШКІЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ І ПСИХОЛОГІЇ ДО ІННОВАЦІЙНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ: ТЕХНОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ

Обґрунтовується актуальність інноваційно орієнтованих форм і методів навчання у підготовці майбутніх викладачів дошкільної педагогіки і психології до інноваційної професійної діяльності; розкрито сутність інноваційних методів навчання та особливості їх застосування на лекційних та семінарських заняттях з дисциплін професійно-педагогічного циклу.

Ключові слова: *дискусія; евристичний семінар; інноваційна діяльність; інноваційні методи; інтерактивна лекція; лекція; метод фокальних об'єктів; методи; мозковий штурм; проблемна лекція; семінар; синектика; форми.*

Вступ. Стратегію сучасної педагогічної освіти в Україні визначають розвиток і саморозвиток особистості педагога, здатного не тільки обслуговувати наявні педагогічні і соціальні технології, але й виходити за межі нормативної діяльності, здійснювати інноваційну діяльність в освіті.

Ефективність підготовки майбутніх викладачів дошкільної педагогіки і психології до інноваційної професійної діяльності залежить від того, наскільки її форми, методи, засоби та технології забезпечують формування готовності майбутніх викладачів до такого виду професійної діяльності. Це надає пріоритет формам та методам навчання, орієнтованим на розвиток творчого мислення майбутнього викладача, критичного аналізу педагогічної дійсності й себе в ній, здатності до генерування нових педагогічних ідей та реалізації інноваційного типу навчання.

У психолого-педагогічній науці окремі аспекти підготовки майбутніх педагогів до інноваційної діяльності розглядаються у дослідженнях Ю. О. Будас, І. В. Гавриш, І. М. Дичківської, Н. І. Клокар, О. Г. Козлової, Л. О. Пертиченко та інші.

Мета статті полягає у висвітленні та обґрунтуванні інноваційно орієнтованих форм і методів навчання у підготовці майбутніх викладачів дошкільної педагогіки і психології до інноваційної професійної діяльності.

Результати дослідження. У контексті нашого дослідження розглянемо особливості використання форм та методів підготовки майбутніх викладачів дошкільної педагогіки і психології до інноваційної професійної діяльності.

Форма організації навчання у вищому навчальному закладі – це зовнішній вигляд навчально-виховного процесу, спосіб існування і відображення його змісту (Лекції з педагогіки вищої школи, с. 214, 2006).

Форми організації навчання реалізується через способи взаємодії викладача зі студентами під час розв'язання освітньо-виховних завдань. Одна й та ж форма організації навчально-пізнавальної діяльності магістрантів може змінювати структуру і модифікацію в залежності від завдань і методів навчання.

До форм організації навчання, які забезпечують підготовку майбутніх викладачів дошкільної педагогіки і психології до інноваційної професійної діяльності, ми відносимо: інноваційно орієнтовані лекції, семінари, практикуми, тренінги, творчу самостійну роботу, науково-дослідну роботу магістрантів з використанням ІКТ технологій.

Інноваційно орієнтовані форми організації навчання спрямовують майбутніх викладачів дошкільної педагогіки і психології на розробку інноваційного змісту дошкільної освіти з реалізацією міждисциплінарних зв'язків, проведення наукових досліджень, вивчення інноваційного педагогічного досвіду, моделювання та проектування навчально-виховного процесу, створення інноваційних навчальних проектів та запровадження їх у педагогічну практику. При цьому викладач виконує різні функції: організатора пошуку нових форм організації навчального процесу, транслятора нових знань, керівника-консультанта, експерта творчих проектів, «вимірювача» ефективності форм організації навчання.

Методи навчання – це упорядковані способи діяльності викладача й студентів, спрямовані на досягнення поставлених вищою школою цілей (Фіцула М. М., с. 105, 2006).

Для ефективного розв'язання завдання підготовки викладача інноваційного типу у навчальному процесі поряд із традиційними методами необхідно використовувати інноваційні методи

навчання. Використання інноваційних методів навчання пробуджує у магістрантів інтерес до самої навчально-пізнавальної діяльності, що дозволяє створити атмосферу мотивованого, творчого навчання, і одночасно вирішувати цілий комплекс навчальних, виховних, розвиваючих завдань.

В основі інноваційних методів лежить принцип безпосередньої участі, який дозволяє зробити кожного студента активним учасником педагогічного процесу, створюючи можливості виходу за межі індивідуального досвіду і мобілізуючи готовність сприймати і створювати нову інформацію в умовах обговорення. До інноваційних методів, що відповідають цим вимогам, відносяться методи, в основі яких лежить моделювання спільної мисленнєвої діяльності, тобто методи, що стимулюють мислення, розвиток інтелектуального та особистісного потенціалу студентів, потенціалу самореалізації, а також передбачають взаємодію тих, хто навчається, між собою, високий рівень їх залучення у навчальний процес (Белоусова А. К., с. 262, 2011).

Відтак, інноваційні методи навчання можна розглядати як інтерактивні методи, спрямовані на спільну мисленнєву діяльність, на формування творчих умінь нестандартного розв'язання педагогічних проблем, на розвиток комунікативної, а також особистісної готовності до інновацій, яка пов'язана з розвитком толерантності людини до існування різних поглядів, здатністю працювати в команді.

У процесі дослідження нами було виділено форми та методи, доцільні для підготовки майбутніх викладачів дошкільної педагогіки і психології до інноваційної професійної діяльності.

Першу групу становлять методи розвитку інтелекту, творчих якостей і творчого мислення для формування здатності майбутніх викладачів дошкільної педагогіки і психології до генерування нових ідей (системний аналіз, метод дедукції, метод класифікації, мозковий штурм, метод аналогії, метод фокальних об'єктів, синектика, метод гірлянд випадковостей та асоціацій, метод вирішення проблемних ситуацій, моделювання, ігрові дискусії).

Другу групу складають методи та засоби пошуку та обробки наукової інформації для формування інформаційної та методологічної культури майбутніх викладачів (частково-пошукові, дослідницькі методи).

Третя група передбачає методи, що сприяють формуванню здатності майбутнього викладача проєктувати педагогічні інновації («метод проєктів»).

Четверту групу становлять форми та методи, що забезпечують формування здатності майбутнього викладача реалізовувати інноваційний тип навчання (тренінги, рольові і ділові ігри, мікророзкладання, дискусії та ін.).

П'яту групу становлять методи, прийоми, засоби, що забезпечують формування здатності

здійснювати педагогічну рефлексію (рефлексивний тренінг, вправи на рефлексію тощо).

Такий розподіл зроблено для унаочнення цілеспрямованості формування складових компонентів готовності майбутніх викладачів дошкільної педагогіки і психології до інноваційної професійної діяльності, хоча він звичайно є умовним, оскільки в кожній групі наявні орієнтири на формування ціннісно-мотиваційних, когнітивно-операційних, креативних аспектів підготовки.

Розкриємо визначені нами групи форм та методів підготовки майбутніх викладачів дошкільної педагогіки і психології до інноваційної професійної діяльності.

Провідною формою організації навчальної діяльності при вивченні професійно-педагогічних дисциплін є лекція. Завдання лекції, спрямованої на розвиток інноваційної особистості майбутнього викладача, полягає у формуванні інноваційно-професійних орієнтирів для подальшого оволодіння інтегрованими знаннями, відповідними уміннями і навичками пізнавальної діяльності.

Вимоги до проведення лекцій з інноваційним змістом можна визначити такі: науковість та інформативність викладання; доказовість, аргументованість змісту основних нових положень; доступність інтерпретації наукових понять та відповідної до них інновації; включення у зміст актуальних педагогічних проблем, практично значущих для майбутньої професійної діяльності; опора на життєвий досвід магістрантів шляхом активізації мовно-мисленнєвої діяльності.

У підготовці майбутніх викладачів до інноваційної професійної діяльності доцільним є проведення таких видів лекцій, як проблемна лекція, лекція-бесіда, інтерактивна лекція, лекція-прес-конференція, лекція з аналізом педагогічних ситуацій, лекція-прес-конференція, лекція-візуалізація та ін.

Проблемна лекція є формою спільної діяльності викладача і студентів. Матеріал проблемної лекції подається як невідоме, яке необхідно «відкрити».

Виокремлюють кілька типів проблемних лекцій. Лекція, під час якої основний матеріал викладається проблемно: викладач під час лекції порушує проблеми і сам їх розв'язує. Лекція проблемного засвоєння: на ній основний навчальний матеріал вивчається шляхом самостійного (частково чи повністю) розв'язання проблем самими магістрантами. Лекції, на яких проблемний виклад поєднується з проблемним засвоєнням. Такі лекції називають комбінованими проблемними лекціями (Слепкань З. І., 2005).

Засобом управління мисленням магістрантів на проблемній лекції має бути система заздалегідь підготовлених викладачем проблемних та інформаційних запитань, які скеровують навчально-пізнавальну діяльність магістранта.

Проблемні питання вказують на сутність навчальної проблеми, на сферу пошуку невідомого

магістранту нового знання, умов або способів діяльності.

Основними етапами діяльності викладача під час проблемної лекції є такі: формулювання аудиторією низки проблемних запитань для дискусії; орієнтування магістрантів у різних варіантах розв'язання проблеми (виклад своєї позиції, підходів, засобів розв'язання); організація дискусії із запланованих питань, надання всім бажаним можливості висловитися, навести аргументи на захист своїх тверджень, стимулювання думки; підведення підсумків дискусії, забезпечення правильного розв'язання проблеми, узагальнення теоретичних висновків.

У процесі дослідження на лекціях проблемного викладу порушувалися такі проблеми: «Як розвинути у собі якості, що властиві викладачу-інноватору?», «Як створити інноваційне навчально-виховне середовище у ВНЗ?» та інші.

Пізнавальна діяльність магістрантів у процесі проблемної лекції передбачає: усвідомлення проблеми; висунення гіпотез, пропозиції щодо вирішення проблеми; обговорення варіантів вирішення проблеми; перевірка рішення.

У результаті дослідження виділено три основні умови успішності проблемного навчання: забезпечення мотивації, здатної збудити інтерес до суті проблеми; забезпечення «посильної» праці з проблем, що виникають на кожному етапі; значущість для магістрантів інформації, одержуваної при вирішенні проблеми.

Проблемна лекція передбачає використання таких методів: бесіда, дискусія, мозковий штурм, аукціон ідей та ін.

Проблема активізації пізнавальної діяльності студентів завжди була однією з найбільш актуальних у теорії та практиці навчання. Тому у підготовці майбутніх викладачів дошкільної педагогіки і психології до інноваційної професійної діяльності особливе місце займає інтерактивна лекція.

Інтерактивна лекція є синтетичною формою організації навчального процесу, що об'єднує в собі елементи традиційної лекції, тренінгу та ігрові методики.

У порівнянні з традиційними, інтерактивні лекції мають ряд особливостей: 1) насиченість різноманітними елементами (вправами, завданнями, іграми та ін.), що стимулюють активність магістрантів; 2) постійна обробка інформації, яка, як наслідок, може бути легко відтворена після закінчення часу; 3) активна участь магістрантів (можливість спілкування один з одним і з викладачем); 4) двостороння комунікація (магістранти часто отримують зворотній зв'язок один від одного і від лектора); 5) високий ступінь регулювання (викладач повністю контролює рівень взаємодії між учасниками) (Капранова Е. А., 2011).

Інтерактивні лекції мають різні варіанти проведення і можуть здійснюватися в різних форматах. Як

правило, це вбудовані вікторини, ігри, різноманітні завдання, що передбачають взаємодію і контроль над ходом презентації з боку аудиторії. Інтерактивні лекції доцільно використовувати при вивченні складного матеріалу, що вимагає покрокового засвоєння, осмислення ключових моментів, неодноразового повторення з метою ґрунтовного вивчення.

У дослідженні нами використовувалися різні формати проведення інтерактивної лекції: лекція з використанням зворотного зв'язку, лекція із заздалегідь запланованими помилками, лекція-прес-конференція.

Під час інтерактивних лекцій доцільно використовувати різні види інтерактивних вправ: «мікрофон», «незакінчене речення», «мозковий штурм», метод бесіди, диспут та інші.

Важливою формою організації підготовки майбутніх викладачів до інноваційної професійної діяльності є семінар.

Семінар – (від лат. *seminarium* – розсадник) – особлива форма занять з певної теми, предмету. Семінар проводиться з метою формування вмінь і навичок самостійної роботи, аналізу літератури, виявлення системи знань, а також із метою систематизації і узагальнення знань; оцінки знань, умінь та навичок (Фіцула, с. 127, 2006).

На інноваційно орієнтованих семінарах проводиться обговорення питань наміченого плану, рефератів, доповідей та оцінка їх із застосуванням ділових ігор, дискусій, круглих столів, конференцій, захисту проектів тощо.

Проведення інноваційно орієнтованих семінарських занять дозволяє вирішувати такі цілі підготовки майбутніх викладачів дошкільної педагогіки і психології до інноваційної професійної діяльності: розвивати уміння, навички інтегрування змісту результатів дослідження, творчого мислення, користуватися теоретичними знаннями у вирішенні практичних професійних завдань; формувати здатність до науково-дослідної роботи і залучення до наукових досліджень, які здійснюються в процесі вивчення професійно-педагогічних дисциплін; розвиток здатності до трансформації знань в різних видах майбутньої професійної діяльності.

Таким чином, інноваційно орієнтовані семінарські заняття виконують такі функції: навчальну (поглиблення, конкретизацію, систематизацію знань з педагогічних та фахових інновацій, інноваційних процесів в освіті); розвивальну (набуття здатності працювати з різними літературними джерелами, аналізувати факти, нові вища, тематику інноваційних проблем тощо); виховну (виховання інноваційної культури мислення та самоменеджменту у вивченні зв'язків між дисциплінами тощо); діагностико-корекційну (здійснювати самоконтроль за якістю засвоєння знань, виявлення труднощів у способах засвоєння та їх подолання) та ін.

Організація інноваційно орієнтованого семінару потребує визначення мети, актуальності пробле-

ми і питань, що мають бути обговорені. Сценарієм семінару передбачено використання інформації з основної та додаткової літератури. Викладач розподіляє функції та ролі магістрантів, керує роботою семінару, дбає про активне обговорення змісту, сприймання, розуміння і застосування магістрантами вивченого навчального матеріалу, здійснює діагностику та залучає магістрантів до самодіагностики засвоєних знань, підводить підсумок дискусії.

Умовами ефективності проведення інноваційно орієнтованих семінарів є: наявність високого рівня самостійності магістрантів; сформованість умінь і бажання працювати із різними джерелами інформації; максимальна диференціація й індивідуалізація занять; забезпечення емоційності навчання і створення сприятливої атмосфери; застосування активних форм проведення семінару (диспутів, дискусій, ігор та ін.), спрямованість їх на розвиток активної дослідницької діяльності магістрантів; доцільна зміна форм роботи, використання різних варіантів активізації уваги.

У процесі формування компонентів готовності майбутніх викладачів дошкільної педагогіки і психології до інноваційної професійної діяльності доцільним є проведення таких видів семінарських занять, як проблемний семінар, семінар-евристична бесіда, семінар-дискусія, семінар-ділова гра, комунікативний тренінг, а також використання методів, що спонукають до багатоваріативного розв'язання проблем: мозковий штурм, методи аналогії, синектики, задачний метод, аукціон педагогічних ідей, рефлексивно-інноваційні методи, творчі есе та ін.

Розглянемо форми та методи навчання, які сприяють розвитку інтелекту, творчого мислення та умінь продукування нових педагогічних ідей.

Під час проведення семінару-евристичної бесіди доцільним є використання таких методів, як мозковий штурм, елементи ТРВЗ, метод фокальних об'єктів, синектика.

Основна ідея «мозкового штурму» полягає в тому, щоб запобігти критиці, яка гальмує продуктивне мислення, сковує творчі процеси. Тому в «мозковому штурмі» процес генерування ідей поділено на два етапи: етап генерації ідей і етап їхньої відстроченої критичної оцінки. Успіх такого семінару залежить від дотримання певних умов: недопущення критики суджень, пропозицій, тез у момент генерування ідей; стимулювання генерування великої кількості ідей за короткий проміжок часу («ланцюгова реакція»); чітке, зрозуміле всім формулювання завдання (Фіцула М. М., с. 131, 2006).

Так, наприклад, при вивченні курсу «Педагогіка вищої школи» майбутнім викладачам пропонувалися такі питання для обговорення шляхом мозкового штурму: «Яким способом найкраще розвивати креативність студента?»; «Який метод навчання можна назвати «інноваційним»?» та ін. Уточнюючи

і доповнюючи відповіді, викладач підводить теоретичну базу під практичний колективний досвід, записує висновки на дошці. У процесі «мозкового штурму» відзначається велика активність магістрантів.

Семінар із застосуванням алгоритму розв'язання винахідницьких завдань (ТРВЗ) – це такий вид семінару, розв'язання проблеми якого потребує чіткої програми дій, яка характеризується детермінованістю та результативністю. Мета такого семінару – розвивати нові способи пізнання. Цей семінар пропонує позбавитися від дій «психологічної інерції» шляхом вирішення внутрішніх, притаманних об'єкту завдань, протиріч. Одним із основних механізмів подолання протиріч на цьому семінарі є перехід від визначеної системи до «ідеальної» шляхом формулювання кінцевого результату.

У дослідженні нами проводився семінар «Аукціон педагогічних рішень» (Дичківська І. М., с. 291-292, 2004). Перед майбутніми викладачами ставилося проблемне завдання: «Окресліть коло проблем вищого навчального закладу, на вирішення яких спрямована інноваційна діяльність викладача». Магістранти шляхом мозкового штурму формулюють 5-6 актуальних проблем, після чого об'єднуються в групи для вироблення спільного проекту вирішення конкретної проблеми. Після цього, створені проекти презентуються всій групі на «аукціоні». Суть його полягає у поглибленому аналізі запропонованих проектів шляхом аналітичної експертизи кожного. Здійснюється це через «продаж» розроблених проектів, де «грошима» є наслідки їх упровадження. Після цього розробляється алгоритм впровадження інновації у навчально-виховний процес. Як наслідок, у майбутніх викладачів формується цілісне уявлення про процеси і явища, які можуть виникнути у процесі створення, оцінювання і впровадження педагогічних інновацій у вищу школу.

Семінар із застосуванням методу фокальних об'єктів сприяє виходу мислення на нову оригінальну ідею шляхом активізації асоціативного мислення. Сутність методу полягає в перенесенні ознак випадково обраних об'єктів на об'єкт, що удосконалюється, який знаходиться ніби у фокусі переносу і тому називається фокальним. В результаті виникає велика кількість непередбачуваних варіантів рішення. Використовується для пошуку нових модифікацій, способів дій. Використовується для індивідуального та колективного вирішення проблеми.

Семінар з використанням методу «гірлянд випадковостей та асоціацій» – будується таким чином, щоб отримання висновку ґрунтувалося на основі великої кількості асоціативних підказок для нових ідей. Мета такого семінару – розвиток мислення, при якому посилення й висновки базуються на зв'язках між двома уявленнями: коли з'являється одне, то викликає у свідомості друге.

На відміну від мозкового штурму, метод синектики орієнтований не на генерування щонайбільшої кількості ідей, а на всебічний і глибокий аналіз вихідної проблеми та декількох варіантів її розв'язання. Це дозволяє значно підвищити ефективність процесу генерування ідей порівняно з методом «мозкового штурму».

Семинар-дискусія організовується як процес діалогічного спілкування учасників, під час якого відбувається формування практичного досвіду обговорення та розв'язання теоретичних проблем (Ягупов В. В., с. 376, 2002).

Такий вид семінару сприяє активному залученню до навчального процесу; дає можливість активного обговорення магістрантами предмета дискусії та аргументації своєї позиції щодо дискусійних питань; розвитку логічного та критичного мислення, комунікативних здібностей, здатності користуватися своїми знаннями.

При вивченні дисципліни «Педагогіка вищої школи» майбутні викладачі дискутували з таких питань: «Якою Ви бачите місію сучасної вищої освіти?», «Який викладач потрібен сучасному вищому навчальному закладу?», «Чим відрізняється логіка навчального процесу за традиційних та інноваційних технологій?» та ін.

Висновки. Отже, у процесі дослідження ми дійшли висновку, що потреби розвитку сучасної вищої освіти вимагають створення та застосування інноваційно орієнтованих форм та методів підготовки майбутніх викладачів, які спрямовуються на формування інноваційного мислення, системи професійних компетенцій для інноваційної професійної діяльності. Технологічна грамотність та інноваційна культура стає домінуючою характеристикою діяльності сучасного викладача, забезпечує перехід на якісно новий ступінь ефективності та оптимальності організації навчально-виховного процесу.

Література

1. **Белоусова А. К.** Совместная мыслительная деятельность как условие формирования инновационной готовности / А. К. Белоусова // Инновационный потенциал субъектов образовательного пространства в условиях модернизации образования : материалы II Международной научно-практической конференции (24-25 ноября 2011г., Россия, Ростов-на-Дону). – Ростов н/Д : ИПО ПИ ЮФУ, 2011. – 756 с.
2. **Дичківська І. М.** Інноваційні педагогічні технології : Навчальний посібник / І. М. Дичківська. – К. : Академвидав, 2004. – 352 с.
3. **Капранова Е. А.** Интерактивная лекция как инновационная форма обучения в вузе / Е. А. Капранова // Педагогические инновации : традиции, опыт, перспективы : материалы II Международной научно-практической конференции, Витебск, 12–13 мая 2011г. / Вит. гос. ун-т ; редкол. : Н.А. Ракова (отв. ред.) [и др.]. – Витебск : УО «ВГУ им. П.М. Машерова», 2011. – 263 с.
4. **Лекції з педагогіки вищої школи** : Навч. посібник / За ред. В. І. Лозової. – Харків : «ОВС», 2006. – 496 с.
5. **Слепкань З. І.** Наукові засади педагогічного процесу у вищій школі : Навч. посіб. / З. І. Слепкань. – К. : Вища шк., 2005. – 239 с.
6. **Фіцула М. М.** Педагогіка вищої школи : Навч. посіб. / М. М. Фіцула – К. : «Академвидав», 2006. – 326 с.
7. **Ягупов В. В.** Педагогіка : Навч. посібник / В. В. Ягупов. – К. : Либідь, 2002. – 560 с.

References

1. **Belousova, A.** (2011). Joint cogitative activity as condition of forming of innovative readiness. Innovative potential of subjects of educational space in the conditions of modernization of education : materials of the II International scientific practical conference. (756 p.). Rostov-na-Donu (in Ukrainian).
2. **Dychkivska, I.** (2004). Innovation pedagogical technologies. Tutorial. (352 p.). Kyiv (in Ukrainian).
3. **Kapranova, E.** (2011). Interactive lection as an innovation form of education in High School. Pedagogical innovations: tradition, experience and perspectives: proceedings of the II International Scientific and Practical Conference. (263 p.). Vitebsk (in Belarus).
4. **Lozova, V.** (2006). Lections of higher school pedagogics. Tutorial. (496 p.). Kharkiv (in Ukrainian).
5. **Slepkan, Z.** (2005). Scientific basis of educational process in higher education: Tutorial. (239 p.). Kyiv (in Ukrainian).
6. **Fitsula, M.** (2006). Pedagogics of higher school. Tutorial. (326 p.). Kyiv (in Ukrainian).
7. **Yagupov, V.** (2002). Pedagogics. Tutorial. (560 p.). Kyiv (in Ukrainian).

Л. В. Козак

ПОДГОТОВКА БУДУЩИХ ПРЕПОДАВАТЕЛЕЙ ДОШКОЛЬНОЙ ПЕДАГОГИКИ И ПСИХОЛОГИИ К ИННОВАЦИОННОЙ ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ: ТЕХНОЛОГИЧЕСКИЙ АСПЕКТ

Обосновывается актуальность инновационно ориентированных форм и методов обучения в подготовке будущих преподавателей дошкольной педагогики и психологии к инновационной профессиональной деятельности; раскрыта сущность инновационных методов обучения и особенности их применения на лекционных и семинарских занятиях по дисциплинам профессионально-педагогического цикла.

Ключевые слова: дискуссія; інноваційна діяльність; інноваційні методи; інтерактивна лекція; лекція; метод фокальних об'єктів; методи; мозговий штурм; проблемна лекція; семінар; синектика; форми; евристичний семінар.

L. Kozak

**PREPARATION OF FUTURE TEACHERS
OF PRESCHOOL EDUCATION AND PSYCHOLOGY
TO INNOVATIVE PROFESSIONAL ACTIVITIES:
TECHNOLOGICAL ASPECTS**

In the article grounds the relevance of innovation-oriented forms and methods in the preparation of future teachers of preschool education and psychology to innovative professional activities; The essence of innovative teaching methods and their uses in lectures and seminars on subjects of professional pedagogical cycle. Innovation-oriented form of education direct future teachers of pre-school pedagogy and psychology to develop innovative content to the implementation of preschool education, interdisciplinary relations, research, study innovative teaching experience, simulation and design of integrated educational process, creating innovative educational projects and their implementation in teaching practice. To innovative teaching methods include those that are focused on the development of creative thinking, future teacher, teaching critical analysis of reality, the ability to generate new educational ideas, including: dialogic: heuristic conversation, synthesis of ideas, microphone; discussion: controversial discussion of important issues for profession – «roundtable» debate, problem-reflective polylogue; problem-based learning: an analysis of teaching situations, case method, auction pedagogical ideas; development of creative and critical thinking – brainstorming, free association, analogy, synektyky; Playing: business and role plays. The author proved that technological literacy and innovative culture is the dominant characteristic of the modern teacher provides a transition to a qualitatively new level of efficiency and optimality of organization the educational process.

Keywords: brainstorming; discussion; forms; heuristic workshop; innovation; innovative methods; interactive lecture; Lecture problem; lecture; method of focal objects; methods; synektyka; workshop.

Рецензенти

Побірченко Н. А. – д. психол. н., проф.,

Мачинська Н. І. – д. пед. н., доц.

Стаття надійшла до редакції 18.09.2014

УДК 371.2.

К. С. Балаєва

МОДЕЛЮВАННЯ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ ДОШКІЛЬНОГО ПРОФІЛЮ ДО ЗАСТОСУВАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

Розкрито сутність та зміст дефініцій: модель, модель навчального процесу, метод моделювання; узагальнено характерні риси моделей; представлено окремі моделі підготовки педагогічних працівників до інноваційної професійної діяльності; розглядаються характерні, відмінні особливості кожної з них.

Ключові слова: елементи моделі; інноваційна діяльність; моделювання; модель.

Вступ. Необхідність успішної реалізації соціо-економічних, культурних і технологічних трансформацій, що відбуваються у суспільстві, актуалізує проблему модернізації усієї освіти як провідного чинника розвитку будь-якої країни. Відповідно до законі України «Про освіту» (1996), «Про дошкільну освіту» (2001), Державною програмою «Вчитель» (2002), Національною доктриною розвитку освіти (2002), Концептуальними засадами розвитку педагогічної освіти України та її інтегрування в європейський освітній простір (2004) сучасна система освіти потребує фахівця інноваційного типу, здатного до постійної

самоосвіти та професійного самовдосконалення, спроможного реалізувати освітні стандарти, впроваджувати новітні педагогічні технології. Нові вимоги до професійної компетентності педагогічних кадрів зумовлюють пошук основних механізмів підвищення ефективності їх фахової підготовки.

Питання реформування професійної освіти педагогів, зокрема вихователів, та перехід на міжнародні стандарти підготовки фахівців набуває особливої актуальності у контексті інтеграції України у міжнародний освітній простір (Мельник Н., 2012, с. 83).